

Östersund 2022-06-29

Plan mot kränkande behandling

Kastalskolan 2022/2023

Innehåll

Plan mot kränkande behandling Kastalskolan 2022/2023	1
Innehåll.....	2
Lagar	3
Skolans värdegrund.....	4
Delaktighet	4
Det främjande arbetet.....	5
Insatser - åtgärder	7
Kartläggning	8
Rutiner likabehandlingsärenden	9
BILAGOR	11
Kastalskolans ordnings- och trivselregler läsåret 21/22 Rev: senast 220905.....	11
Ordning.....	11
Arbetsro och lärande.....	11
Användande av digitala verktyg	11
Aktsamhet.....	11
Samhällets lagar och regler	12
Konsekvensstegen på Kastalskolan.....	12
Lagar	12
Begrepp.....	13
Vad är kränkande behandling? – Hämtat från Skolverket.....	13
Hur kan kränkande behandling ta sig uttryck?.....	13
Är kränkande behandling samma sak som mobbning?	14
Vad är skillnaden mellan kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier?	14
Diskriminering.....	14
Trakasserier	14
Sexuella trakasserier	14
Diskrimineringsgrunder som skyddas av lagen –	14
Kön	15
Könsöverskridande identitet eller uttryck.....	15
Etnisk tillhörighet.....	15
Religion eller annan trosuppfattning.....	16

Funktionsnedsättning.....	16
Sexuell läggning.....	16
Ålder	16

Lagar

Den som driver skolan ska enligt skollagen och diskrimineringslagen se till att varje verksamhet (till exempel förskola eller skola): Arbetar målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Skolorna ska göra allt de kan för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkningar. Varje år ska skolan upprätta en plan mot kränkande behandling och diskriminering som innehåller dels en översikt på det som behöver göras för att främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever, dels förebygga och förhindra trakasserier.

Vi har valt att ha **en** plan för de regler som finns i 6 kap. skollagen (2010:800) och i diskrimineringslagen (2008:567) för att förebygga, motverka och åtgärda kränkande behandling och diskriminering i skolan. Arbetet hör ihop så pass mycket att det ingår i en och samma plan. I första stycket **Lagar**, har vi en kortfattad beskrivning av de lagarna som reglerar detta arbete för att sedan ha med hänvisning till lagrum under rubriken bilagor.

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Kastalskolan åk 4-9

Ansvariga för planen och utvärderingen

Rektor har det yttersta ansvaret.

Likabehandlingsgruppen, på uppdrag av rektor, utarbetar, arbetar med och organiserar arbetet som beskrivs i planen. Samt genomför utvärderingen av planen med stöd av övrig personal.

Planen gäller från – till

2022-08-25– 2023-08-24

Årets plan ska utvärderas senast

2023-06-24

Beskrivning av hur årets plan ska utvärderas

Likabehandlingsgruppen utvärderar planen dels genom en enkät som besvaras av skolans personal, dels genom analys av kränkingsärenden samt trygghetsenkäten. Nya mål och åtgärder skrivs in i nästa läsårsplan.

Skolans värdegrund

Kastalskolans värdegrund utgår ifrån *Ledkrysset*, som också är grunden till skolans främjande arbete. I ledkrysset finns våra värdeord:

Trygghet: innebär att skolan ska vara en trygg plats med god arbetsmiljö för alla, med god stämning där alla hjälps åt, är lika viktiga och vet vad som förväntas av en.

Ansvar: innebär att vi tar gemensamt ansvar för vår skolmiljö och i våra möten med människor. Ansvar innebär också att ta ansvar för sitt lärande, för skoldagen samt att alla har ansvar att se till så att våra kollegor och klasskompisar mår bra och har någon att vara med.

Acceptans: står för acceptans för olikheter och olika förutsättningar. Vi tycker att våra olikheter är en styrka! Allas behov ska accepteras och respekteras i skolan där du får vara den du är och vill vara.

Lärande: för oss handlar lärande i skolan om ett livslångt lärande- i skolan lär vi för livet! Både vad gäller kunskap, fakta och demokratiska värderingar. En inkluderande och trygg miljö är en förutsättning till ett fortsatt lärande.

Vision

Ingen elev eller personal ska utsättas för trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling.

Alla ska känna sig trygga och ha en god arbetsmiljö.

Skolan arbetar aktivt med likabehandling där all personal tar ansvar för att delta i det främjande och förebyggande arbetet. Med all personal inkluderas alla som arbetar i skolans lokaler.

Skolans värdegrundsord och det visuella ledkrysset är inte något som härrör från någon lag eller paragraf utan det ser vi mer som ett verktyg för att arbeta förebyggande och främjande med trygghetsarbetet. Det beskriver ett gemensamt förhållningssätt i det arbetet och stöttar i arbetet att konkretisera hur man ska agera mot varandra för att ha en trygg miljö. Skolans värdegrund, med dess ord, och hur vi arbetar med den utvärderas varje läsår.

Delaktighet

Eleverna

Klassföreståndare ansvarar för att presentera och arbeta med planen i sin klass. Eleverna görs delaktiga i likabehandlingsarbetet genom att de varje läsår besvarar en enkät om trygghet och

arbetsro. Denna enkät analyseras sedan av likabehandlingsgruppen som följer upp med klasserna innan läsårets slut.

Eleverna har vid klassråd och elevråd möjlighet att ta upp saker de tycker är viktiga och behöver förändras på skolan som sedan lyfts fram för skolledningen och arbetslag.

Vårdnadshavare

Planen görs tillgänglig via skolans hemsida samt genom utskick till vårdnadshavare.

Klassföreståndare uppmanar vårdnadshavare att läsa och komma med synpunkter.

Personalen

Personalen arbetar främjande och förebyggande med insatser utifrån *Ledkrysset* och planen mot kränkande behandling med stöd av likabehandlingsgruppen.

Likabehandlingsgruppen är representerade i skolans elevhälsoteam.

Likabehandlingsgruppen arbetar med att utvärdera, presentera och förändra den nya planen samt stötta personalen i det främjande och förebyggande arbetet.

Rutiner kring det åtgärdande arbetet följs upp av personalen med utvärdering i slutet på läsåret.

Klassföreståndare ansvarar för att gå genom planen för sin klass samt för nytillkomna elever.

Rektor ansvarar för att göra ny personal delaktig i planen.

Det främjande arbetet

Det främjande arbetet handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för trygghet och goda demokratiska värderingar som finns i verksamheten.

Trivsel och trygghet

I Läroplan för grundskolan kap 1 som handlar om skolans värdegrund och uppdrag står det att *Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att få göra framsteg och övervinna svårigheter.*

Främjande organisation:

Klasskonferens

All personal som undervisar eller arbetar kring en klass träffas tre gånger per termin för att samverka kring nuläget i klassen. Där lyfts kunskapsutvecklingen och trygghet och studiero på både grupp och individnivå. På dessa träffar är representanter från skolans elevhälsoteam delaktiga.

Skolfiket

Drivs av personal från Briggen och Svenska Kyrkan, ger eleverna en trygg mötesplats där det alltid finns vuxna på plats. Möjlighet till att fika, stå och prata och spela spel.

Klassföreståndare & KLF-tid

Varje klass har klassföreståndare vars uppgift är att samverka med vårdnadshavare, och vara ett stöd för eleverna under deras skoltid. Klassföreståndare möter sina klasser varje vecka på klassföreståndartid. Del av denna tid används bland annat till att arbeta med främjande och förebyggande trygghetsarbete.

Klassråd

Klassföreståndare ansvarar för att klassråd genomförs inför varje elevrådsmöte. På KLF-tiden ska elevrådsrepresentanterna med stöd av klassföreståndarna ges möjlighet att föra en dialog med klassen om bland annat arbetsmiljön på skolan och föra klassens åsikter och synpunkter vidare till elevrådet

Elevråd

Alla klasser har möjlighet att ha klassrepresentanter som deltar i skolans elevråd där eleverna kan framföra sina tankar, åsikter och önskemål som förs vidare till skolläningen.

Arbetsstuga

Arbetsstuga för läxhjälp, extra färdighetsträning och för att komma ikapp ordnas en gång i veckan för åk 7–9. Där finns möjlighet att få stöd i skolarbetet av lärare, speciallärare, specialpedagog.

Studiegård

Insats för elever i behov av särskilt stöd, finns som en plats för elever att gå till när de behöver extra stöd under en period av sin skoltid. Dessa insatser beslutas av skolans spec. team. Bestående av Rektor, specialpedagog samt speciallärare.

Hemklassrum

Samtliga klasser har ett hemklassrum för att främja trygghet.

Miljö

Löpande insatser görs för att arbetsmiljön ska förbättras, tex måla väggar och köpa in ljuddämpning och hjälpmedel. Elever är delaktiga genom att vi pryder skolans lokaler med elevkonstverk. Via elevrådet är de även med och tycker till om utveckling av skolans lokaler.

Vuxennärvaro

Med stöd av **lärarassistenter** samt **elevvärd** har all personal ett ansvar att vara rastvärdar. Ett fast schema finns för detta.

Insatser - åtgärder

Utifrån utvärderingarna kommer Kastalskolan att arbeta med följande insatser läsåret 22/23

Mål	Insats	Ansvarig
All personal ska känna sig delaktiga och trygga med rutiner samt vad som står i skolans plan mot kränkande behandling.	Den nya planen mot kränkande behandling presenteras för personal vid uppstartsdagarna i augusti. Planen och frågor kring arbetet med den lyfts på planerade konferenser under regelbundet under terminen.	Rektor och likabehandlingsgruppen.
Alla elever ska känna sig trygga i skolans inne och utemiljöer.	Ett tydligt rastvärdsschema skapas tillsammans med en uppdragsbeskrivning av rastvärdsskapet. Uppmärkta korridorer och klassrum. Det ska var lätt att hitta rätt på skolan.	Arbetslag, elevvärd och lärarassistenter.
Rutiner/hantering för hur ärenden ska anmälas i DF-respons och hur återkoppling sker till inblandade parter ska tydliggöras för samtlig personal.	Genomgång vecka 33 för all personal sedan utvärdering, alternativt fortsatt utbildning under vecka 44. I denna genomgång ska även en diskussion om proportionalitetsprincipen genomföras.	Biträdande rektor och likabehandlingsgruppen.
Följa skolans årshjul för främjande & förebyggande arbete mot kränkande behandling.	Ledkryssat som skolans värdegrund ska hållas levande, genomsyra vårt dagliga arbete och är tydlig för både elever och personal. Vi gör eleverna delaktiga i det arbetet första veckan tillsammans och använder det som grund under fortsatt arbete med likabehandling på skolan.	Samtlig personal med stöd av likabehandlingsgruppen.
Samtliga elever ska ha kännedom om diskrimineringsgrunderna under HT21.	Samtliga årskurser/klasser ska arbeta med diskrimineringsgrunderna HT21 under ledning av	Arbetslag och klassföreståndare med stöd av personer ur likabehandlingsgruppen.

	klassföreståndare och på värdegrundspass.	
Utveckla elevdemokratiarbetet.	Schemalagda elevrådsträffar och klassråd	Elevrådsansvarig
Trygghetsenkät	Trygghetsenkät genomförs vecka 47. Den sammanställs av likabehandlingsgruppen och åtgärder påbörjas VT23.	Likabehandlingsgruppen.

Alla insatser ska vara genomförda

Under läsåret 22/23

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

De metoder vi använder oss av för att kartlägga vilka risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som kan uppstå eller finns i verksamheten:

- Samtal och samarbete med elevråd, enskilda elever, personal/arbetsgrupper. Samt vårdnadshavare vid utvecklingssamtal och elevhälsosamtal.
- Alla svarar på enkätfrågor om trivsel och studiero.
- Utvärdering & analys av anmälda händelser i DF-respons.

Områden som berörs i kartläggningen

Trivsel och trygghet, kränkande behandling, kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning samt sexuell läggning.

Hur elever och personal involverats i kartläggningen

Eleverna ska besvara en trygghetsenkät. Likabehandlingsgruppen sammanställer och analyserar resultatet av enkäten. Därefter diskuterar personalen tillsammans med likabehandlingsgruppen resultatet av enkäten. Sedan diskuterar klassföreståndare och klassen resultatet och föreslår eventuella åtgärder. Analysen av DF-respons presenteras för personal förarbetsdagar.

Rutiner likabehandlingsärenden

Handlingsplan vid händelser gällande diskriminering, trakasserier sexuella trakasserier och kränkande behandling mellan elever.

Dokumentation görs i DF-respons. Rektor utser ansvarig utredare via DF-respons. DF-respons (kommunens verktyg för dokumentation av kränkande behandling).

När skolan får kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer på Kastalskolan startar arbetet enligt planen mot kränkande behandling. Det är rektor som beslutar gällande detta.

Kontakt med rektor Linda Sundstedt, linda.sundstedt@ostersund.se, tas via mejl eller genom att anmäla ärendet i skolans digitala verktyg DF respons.

När elev blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling av andra elever

1. En anställd som får kännedom om att eventuella trakasserier eller kränkande behandling skett meddelar detta till den utsatta elevens klassföreståndare som i sin tur meddelar elevens vårdnadshavare. Vid varje fall görs en bedömning om det är den som anmäler eller om det är klassföreståndare som tar reda på mer information från elever och meddelar vårdnadshavare om vad som skett. Anmälan ska sedan göras i DF-respons. När anmälan kommit in avgör rektor om ärendet skall utredas vidare, samt om ärendet skall skickas vidare till likabehandlingsgruppen och elevhälsoteamet.
2. En anställd som upptäcker pågående kränkningar/trakasserier skall *genast ingripa*. När den akuta situationen åtgärdats meddelas elevens/elevernas vårdnadshavare. Vid varje fall görs en bedömning om det är den som anmäler eller om det är klassföreståndare som tar reda på mer information från elever och meddelar vårdnadshavare om vad som skett. Anmälan ska sedan göras i DF-respons.
3. *Tillägg till nr1 och 2: Den som först uppmärksammar händelsen ska säkerställa att information har nått vårdnadshavare samt övriga berörda kollegor.*
4. Ärenden som skall utredas vidare dokumenteras, utreds och följs upp enligt manual och rutin för DF-respons.
5. Dessa insatser ska ske skyndsamt. Inom tre-fem skoldagar ska utredning påbörjats.
6. Rektor är ytterst ansvarig.

Åtgärder som sätts in bör leda till långsiktiga lösningar. Det bör alltid övervägas om åtgärder också ska vidtas i syfte att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå.

I fall av allvarliga kränkningar/trakasserier avgör rektor, eventuellt tillsammans med sin chef, om ärendet kräver disciplinära åtgärder eller ska anmälas till annan myndighet.

När elev har blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling av personal

1. Händelsen anmäls till klassföreståndare, rektor eller annan vuxen på skolan som eleven har förtroende för.
2. Anmälan kan göras av eleven själv eller av elevens vårdnadshavare till klassföreståndare alternativt annan personal på skolan.
3. Mottagaren anmäler händelsen till rektor via DF-respons eller muntlig kontakt.
4. Vårdnadshavare kontaktas. Ansvarig för detta är rektor.
5. Rektor informerar sin chef/förvaltning.
6. Rektor ansvarar för att utredning genomförs.

Rektors ansvar

1. Samtal förs med berörda parter
2. Samtalen dokumenteras
3. Lämpliga åtgärder vidtas

Åtgärder som sätts in bör leda till långsiktiga lösningar. Det bör alltid övervägas om åtgärder också ska vidtas i syfte att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå.

I fall av allvarliga kränkningar/trakasserier avgör rektor, eventuellt tillsammans med sin chef, om ärendet kräver disciplinära åtgärder eller ska anmälas till annan myndighet.

1. Rektorn informerar den anställde om rätten till fackligt stöd.
2. Åtgärderna dokumenteras.
3. Rektor följer upp ärendet med elev och vårdnadshavare.
4. Rektor träffar regelbundet den personal som kränkt eleven och följer upp ärendet.
5. Utredning och åtgärder utvärderas och dokumenteras.
6. Uppföljningen dokumenteras.

BILAGOR

Kastalskolans ordnings- och trivselregler läsåret 21/22 Rev: senast 220905

Syftet med skolans ordningsregler är att skapa en skolmiljö och skoldag där alla kan känna sig trygga och trivas för att kunna lära och utvecklas så långt det är möjligt efter sin förmåga. Det är allas ansvar att skapa en trivsam arbetsmiljö för alla som tillbringar sin dag i skolan. På skolan är det viktigt att alla förstår och följer skolans ordningsregler.

Kastalskolan präglas av värdeorden

Trygghet - Ansvar - Acceptans - Lärande

Ordning

- Alla på skolan visar respekt för varandra genom acceptans och vänlighet.
- Vi har ett trevligt bemötande, vi hälsar på varandra och använder ett vårdat språk.
- Som elev tar du inte bilder, filmer eller spelar in ljud av andra elever eller personal på skolan, utan godkännande.

Arbetsro och lärande

- Alla ska bidra till en lugn och trygg skol- och lärmiljö under hela skoldagen, både under lektionstid och rasttid.
- Alla ska komma i tid till lektioner, vara förberedd och ha rätt arbetsmaterial med sig.
- Alla följer de överenskomna klassrumsregler som finns.

Användande av digitala verktyg

- Mobiler är förbjudna under skoltid.
- Chromebooks är verktyg som ska användas för lärande i överenskommelse med ansvariga lärare.
- Som elev är du ansvarig för hur din Chromebook används och hanteras.

Aktsamhet

- Som elev bidrar du till att ta ansvar för skolans miljö, både inomhus och utomhus.
- Som elev är du aktsam om skolans, dina egna och andras saker.

Samhällets lagar och regler

- Skolan är drogfri (tobak, cigaretter, snus, alkohol, e-cigaretter och narkotika) för alla som vistas i skolan eller på skolans område och under hela skoldagen.
- Utöver skolans ordningsregler gäller samma lagar och regler som för samhället i övrigt.

Enligt skollagen (2010:800; 5 kap 5§) ska det finnas ordningsregler för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av skolans elever och följas upp på varje skolenhet minst en gång per läsår. På den enskilda skolan har man möjlighet att anpassa ovanstående regler till sin verksamhet och organisation. Skolans rektor beslutar om skolans ordnings- och trivselregler.

Konsekvensstegen på Kastalskolan

1. Vid störande av arbetsro och trygghet sker samtal med elev samt kontakt med hemmet, klassföreståndare är ansvarig. Uppföljning och återkoppling ska ske med inblandade personer.
2. Är det ett kränkingsärende följer vi åtgärderna som beskrivs i skolans plan mot kränkande behandling.
3. Vid förstörelse ska eleven återställa det som eventuellt har förstörts eller skapat oreda samt ersätta ekonomiskt om det går att säkerställa vem som förstört något.
4. Får samtal med elev och vårdnadshavare ej avsedd effekt ska kontakt tas med elevhälsoteam via rektor för att utreda vidare åtgärder.
5. Polisanmälan sker vid allvarligare förstörelse eller personangrepp.

Lagar

Skollagen (2010:800)

5 kap. Trygghet och studiero

6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

Diskrimineringslagen (2008:567)

Begrepp

Vad är kränkande behandling? – Hämtat från Skolverket

Det är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen.

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Barnet eller eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall.

Det är viktigt att komma ihåg att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Källa: 6 kapitlet 3 § skollagen, proposition 2005/06:38 sidan 136 och följande.

Hur kan kränkande behandling ta sig uttryck?

Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Ett barn eller en elev kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av någon i personalen eller av flera andra barn eller elever i verksamheten. Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling förekommer ofta även på internet, till exempel på sociala medier.

Vad som är kränkande behandling beror på den enskilda situationen. Här är några exempel på sådant som kan vara kränkande behandling:

- En förskollärare tejpar över ett barns mun.
- En lärare kallar en elev för tjock inför klassen.
- En fritidspedagog trycker en elevs huvud mot väggen och håller sedan fast huvudet mot väggen.
- En elevassistent ger en elev en örfil.
- En lärare filmar en elev som är i affekt.

Källa: 6 kapitlet 3 och 9 §§ skollagen.

Är kränkande behandling samma sak som mobbning?

Mobbning är inte ett begrepp som används i skollagen. Det brukar kallas för mobbning om ett barn eller en elev blir utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier vid upprepade tillfällen.

Vad är skillnaden mellan kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier?

Det som är gemensamt för trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Diskriminering

Enligt diskrimineringslagen är diskriminering förenklat att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha sin grund i någon av de sju diskrimineringsgrunderna

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet,
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder.

Det finns sex former av diskriminering. Två av dessa är trakasserier och sexuella trakasserier.

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har sin grund i någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Källa: 6 kapitlet 2–3 §§ och 1 kapitlet 4 § diskrimineringslagen.

Källa: <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/krankande-behandling-mobbning-och-diskriminering>

Diskrimineringsgrunder som skyddas av lagen –

Hämtat från diskrimineringsombudsmannen:

I lagen finns det sju diskrimineringsgrunder. Dessa är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Här beskriver vi hur de olika diskrimineringsgrunderna definieras i diskrimineringslagen och dess förarbeten (regeringens proposition 2007/08:95). I några fall har vi även kommenterat lagens definition.

Kön

Begreppet kön innebär att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsidentitet och könsuttryck avses i lagen att någon inte definierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel (eller på annat) sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än det som registrerats för hen vid födelsen. Begreppen omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr.

Diskrimineringsgrunden avser vad som ofta brukar kallas transpersoner. Det är ett paraplybegrepp för människor vars könsidentitet eller könsuttryck tidvis eller alltid skiljer sig från normen för det kön som registrerats för dem när de föddes.

Personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av skyddet mot diskriminering som avser diskrimineringsgrunden kön

DO använder ofta begreppen könsidentitet eller könsuttryck. Det beror på att DO anser att lagens begrepp ("könsöverskridande") riskerar att befästa en bild av att personer som omfattas av skyddet mot diskriminering är avvikare i ett samhälle där det finns starka normer och föreställningar om kön.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas en individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Nationellt ursprung betyder att personer har samma nationstillhörighet, som till exempel finländare, polacker eller svenskar. Etniskt ursprung innebär att personer har

ett relativt enhetligt kulturmönster. Som exempel kan nämnas att en person tillhör någon av de nationella minoriteterna såsom samer och romer.

Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering.

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar som inte har samband med religion omfattas inte av diskrimineringslagens skydd.

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. Det kan vara till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Tillfälliga begränsningar av en persons funktionsförmåga är inte en funktionsnedsättning i diskrimineringslagens mening.

Funktionsnedsättning innebär en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är. En funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel- och synskador med mera.

Sexuell läggning

Lagen definierar sexuell läggning som homosexuell, heterosexuell och bisexuell läggning.

Ålder

Ålder innebär uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder omfattas av lagens skydd mot diskriminering.

Källa: <https://www.do.se/om-diskriminering/skyddade-diskrimineringsgrunder/>